

Alþingi
Erindi nr. P 140/960
komudagur 6.2.2012

Nefndasvið Alþingis
Umhverfis- og samgöngunefnd
nefndasvid@althingi.is

Kópavogi 6. febrúar 2012.

Efni:

Frumvarp til laga um Farsýsluna, stjórnarsýslustofnun samgöngumála, 272. mál og
Frumvarp til laga um Vegagerðina, framkvæmdastofnun samgöngumála, 273. mál.

Viðfest fylgir bréf mitt til innanríkisráðherra dags. 28. september 2011 um nauðsyn þess að gera traustar og raunsæjar samrunaáætlanir sem viðurkenna þann tímabundna kostnað sem endurskipulagning samgöngustofnana hefur för með sér. Samkvæmt ofanefndum frumvörpum eiga löggin að taka gildi 1. júlí 2012, en ekki er gert ráð fyrir neinum kostnaði vegna þessa í fjárlögum þessa árs.

Virðingarfyllt,

Stefán Pálsson
starfsmaður Siglingastofnunar Íslands

Hr. Ögmundur Jónasson, innanríkisráðherra
Sölvhólgötu 7,
150 Reykjavík.

Kópavogi 28. september 2011.

Efni: Endurskipulagning samgöngustofnana

Mér hefur borist bréf þitt til forstöðumanna og starfsmanna samgöngustofnana dags. 22. september 2011. Í bréfinu er tilkynnt að þú munir leggja fram að nýju frumvörpin um Farsýsluna og Vegagerðina og ekki hvika frá þeirri stefnu að koma á fót því nýja skipulagi í samgöngumálum sem frumvörpin gera ráð fyrir. Ég er starfsmaður samgöngustofnunar og ætla ekki í bréfi þessu að fjalla efnislega um frumvörpin og það skipulag sem þar er boðað heldur fjalla, sem starfsmaður um þá erfiðleika sem kunna að koma í ljós við framkvæmdina vegna ónógs undirbúnings og vöntunar á raunhæfri kostnaðaráætlun við sameiningu stofnana. Vil þó benda á að ekki liggur fyrir nein greining á faglegum ávinningi af fyrirhuguðum breytingum.

Samgöngustofnanir hafa orðið að skera mikið niður í rekstri á undanförunum árum og enn á ný er boðaður niðurskurður í fjárlagagerð næsta árs. Til þess að vel megi takast til með Farsýsluna og hina nýju Vegagerð verður að liggja fyrir traust og raunsæ samrunaáætlun sem viðurkennir þann tímabundna kostnað sem breytingarnar hafa í för með sér og gera þarf ráð fyrir þeim kostnaði á fjárlögum. Ríkisendurskoðun telur þetta mjög mikilvægt sbr. frétt á heimasíðu stofnunarinnar um sameiningu Landlæknisembættisins og Lýðheilsustofnunar:

„Ekki var gerð úttekt á mögulegum fjárhagslegum ávinningi sameiningar áður en hún fór fram. Ríkisendurskoðun telur brýnt að slík úttekt verði gerð. Fyrir sé ekki hægt að segja til um hvort sameiningin muni skila sér í aukinni rekstrarhagkvæmni þegar til lengri tíma er litið.

Ekki var unnin kostnaðaráætlun um framkvæmd sameiningar en Ríkisendurskoðun telur að jafnan eigi að leggja fram slíka áætlun þegar ráðist er í sameiningu stofnana.”

Svipaðar athugasemdir voru gerðar af hálfu Ríkisendurskoðunar vegna innanríkisráðuneytisins:

„Ekki liggur fyrir heildstæð kostnaðaráætlun vegna sameiningar samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis og dómsmála- og mannréttindaráðuneytis. Að mati Ríkisendurskoðunar er brýnt að samrunaáætlun sýni allan áætlaðan kostnað vegna sameiningarinnar, m.a. kostnað vegna vinnu starfsfólks, upplýsingatæknimála og annarra þátta. Mikilvægt er að áætla heildarkostnað sameiningar svo að unnt sé að taka mið af honum í fjárheimildum og rekstraráætlun sameinaðs ráðuneytis og greina hann frá öðrum rekstrargjöldum.”

Mér er ekki kunnugt um að nokkur áætlun liggja fyrir um kostnað við sameiningu núverandi samgöngustofnana í Farsýslu og Vegagerð. Í þeim frumvörpum sem lögð hafa verið fram á fyrri þingum kemur einungis fram að ætla megi að til lengri tíma litið geti sameiningar haft í för með sér um 10% sparnað í rekstri og orðrétt segir m.a. „Gert er ráð fyrir að einhver kostnaður kunni að falla til við sameininguna en að þeim kostnaði verði mætt með tímabundnum hagræðingarráðstöfunum hjá

Þessum stofnunum sem eigi því ekki að leiða til aukinna útgjalda fyrir ríkissjóð.” Algjörlega er litið fram hjá því að hagræðingarráðstafanir með tilheyrandi fækkun starfsmanna eru nú þegar komnar að þolmörkum og ekkert svigrúm er lengur fyrir hendi. Um 130 núverandi starfsmanna samgöngustofnana eiga biðlaunarétt í 6-12 mánuði og þótt þeir allir nýti sér ekki þennan rétt, þegar stofnanir þeirra verða lagðar niður, þá gæti biðlaunakostnaður numið a.m.k. 420 milljónum króna (60 x 7 millj.). Ef halda á áfram núverandi starfsemi og þjónustustigi þarf að ráða sama fjölda nýrra starfsmanna í stað þeirra sem hætta og því þarf að gera ráð fyrir tímabundinni fjárveitingu er nemur fyrrgreindri fjárhæð. Áætlað er að starfsmenn Farsýslunnar geti orðið um 150 og rúmast sá fjöldi ekki í neinu af því húsnæði sem núverandi stofnanir eru í. Líklegt er að því fylgi mikill stofnkostnaður að koma starfseminni fyrir í nýju húsnæði og þarf fé til þess að vera til reiðu. Tölvu- og gagnagrunnar núverandi stofnana eru ekki sömu gerðar og þarf því í upphafi að gera ráð fyrir kostnaði vegna sameiningar í eitt kerfi. Þessi fáu atriði sem ég hef nefnt hér að framan kalla á stofnfé og tímabundin fjárútlát. Fjárveitingar til þessa verða því að vera á hreinu, a.m.k. 600 milljónir króna á fyrsta rekstrarárinu.

Ég var á sínum tíma tilnefndur af starfsmönnum Siglingastofnunar til setu í stýrihóp Samgönguráðuneytisins um endurskipulagningu samgöngustofnana. Verkefni stýrihópsins fólst fyrst og fremst í því að greina starfsemi núverandi samgöngustofnana með þátttöku starfsmanna frá Siglingastofnun, Flugmálastjórn, Vegagerðinni og Umferðarstofu til undirbúnings frumvarpa um Farsýsluna og Vegagerðina. Ekki var um stefnumótunaryvinnu að ræða því stýrihópurinn fékk í upphafi forskrift að því frá fyrrverandi samgönguráðherra, að hvaða markmiði skyldi unnið og hvaða leið valin. Starfsmenn samgöngustofnananna unnu að heilindum að greiningaryvinnunni en kölluðu margoft eftir því að ráðuneytið léti vinna fjárhagslega fýsileikakönnun á verkefninu og þeim kostnaði sem breytingunum fylgdi. Slík greiningaryvinna hefur aldrei farið fram, eftir því að ég best veit og ég skil ekki hvernig hægt er að ráðast í svo viðamiklar breytingar án þess að kostnaðargreining liggi fyrir og að fjármögnun til nýrra stofnana sé tryggð. Þótt við starfsmennirnir höfum komið með fyrrgreinda gagnrýni þá er það gert með góðum hug og í þeirri von að nýr vinnustaður verði okkur og stjórnvöldum til sóma. Við erum engir skæruliðar sem stöndum í vegi fyrir ætluðum breytingum heldur vonum að framkvæmdin verði vönduð og að breytingarnar geti verið til góðs. Við óttumst að það geti orðið atgervisflótti þegar núverandi stofnanir verða lagðar niður og það verður að vera hægt að mæta því með ráðningu nýrra og hæfra starfsmanna. Fjármagn til þess, samræmingar upplýsingatæknimála og stofnkostnaðar vegna húsnæðis verður að vera tryggt.

Ég rita bréf þetta af eigin hvötum og í eigin nafni með þá einlægu von að staðið verði myndarlega að þeirri endurskipulagningu samgöngustofnana sem þú hefur boðað.

Með kveðju,

Stefán Pálsson,
starfsmaður Siglingastofnunar Íslands

Til forstöðumanna og starfsmanna
samgöngustofnana

INNANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ

Sölvhólgötu 7 150 Reykjavík
sími: 545 9000 bréfasími: 552 7340
postur@irr.is irr.is

Reykjavík 22. september 2011
Tilv.: IRR11090239/17.1

Efni: Endurskipulagning samgöngustofnana

Ágætu samstarfsmenn

Eins og ykkur er kunnugt hefur Alþingi haft til meðferðar lagafrumvörp sem lúta að endurskipulagningu samgöngustofnana. Komið verði á fót tveimur nýjum stofnunum sem fengið hafa vinnuheitin Vegagerðin og Farsýslan. Vegagerðin færi með allt sem lýtur að framkvæmdum á sviði vegamála, flugmála og hafnamála og Farsýslan yrði stjórnsýslustofnun samgöngumála.

Skemmst er frá því að segja að ekki tókst að afgreiða þessi lagafrumvörp á því þingi sem lauk nú í september. Ekki verður því af neinum breytingum að sinni en upphaflega var gert ráð fyrir að nýjar stofnanir tækju til starfa um næstu áramót. Fram kom reyndar breytingartillaga um að því yrði frestað til 1. júlí á næsta ári til að gefa meira svigrúm til breytinganna.

Næsta skref er því að leggja bæði frumvörpin fram á Alþingi sem nú fer í hönd og mun ég leggja áherslu á að þau fái afgreidd helst fyrir næstu áramót.

Ljóst er að þessi töf veldur óþægindum og óvissu meðal ykkar hinna fjölmörgu starfsmanna þessara samgöngustofnana. Ég endurtek hins vegar að ég mun ekki hvíka frá þeirri stefnu að koma á fót þessi nýja skipulagi í samgöngumálum. Ég tel að þær muni hafa í för með sér breytingar til batnaðar sem komi fram í betri þjónustu og meiri skilvirkni sem ég ítreka að verið hefur til mikillar fyrirmyndar hjá núverandi stofnunum.

Ég vona að þrátt fyrir þessa töf á framgangi málsins muni okkur takast að eyða allri óvissu og að við getum haldið okkur við að hið breytta skipulag geti tekið gildi 1. júlí á næsta ári.

Með kveðju og þökkum,

Ögmundur Jónasson